

figer til de samme Mestres: Ja, men naar Sønne det gamle Forhold tilbage, saa maa Søn ogsaa paataage Eder de og de Blygter, som ligge deri. Saa sig de Nei, skulle vi have Forpligtelser, saa ville vi ikke have Lærlinge mere; men vi vilde nok have Dvang over Lærlingene, fordi vi mente at faae mere Udbytte af dem paa den Maade. Men det tror jeg dog ikke gaar an. Jeg tror, at det i Grunden forholder sig saaledes, at disse Mennesker ofte forvirre sig selv og faae sig til at tro, at de handle i Fagets Interesse, medens i Virkeligheden deres egen Interesse spiller meget ind med; de kunne ikke altid klare ud, hvad der er i Fagets, og hvad der er i deres egen Interesse. Den ærede Minister mente, at den hovedsagelige Uddannelse foregaar paa Værkstedet, deri er jeg selvfølgelig enig med ham, men jeg vil spørge ham, hvad skal det blive til, naar man rundt om i en Mængde Fag ikke antager Lærlinge, hvor skulle saa de, der søge Uddannelse i disse Fag, finde den indtagen gennem en eller anden Form af Skoler? Naar man ikke kan faae den paa Værkstederne, maa man ad anden Vej søge Erstatning for, hvad man før fik paa Værkstederne. Det var den, jeg anstode ved min forrige Udtalelse.

Indenrigsministeren (Ingerslev): Jeg tror dog ikke, at vi er saaledes stillede, at der er mange Fag, hvori der ikke antages Lærlinge. Skulde vi blive saaledes stillede, vilde jeg meget frygte for de Følger, det vilde faae for de paagældende Fag. Det vilde vist komme til at se rent galt ud med Fagdannelse i dem, og der vilde vist let blive adskilligt Justeri indenfor Fagene. Jeg tror ikke, at det er Tanken, eller kan siges at være Tanken, at man vilde komme til at udbytte Lærlingene bedre ved Kontrakter som disse, og jeg tror ikke, at det ærede Medlem har Ret i at sige, at man ikke vender Dvangen til begge Sider. Der er Forpligtelser, der paalægges Mestrene, naar de indgaa en saadan Kontrakt. Det ærede Medlem har mest Syn for dem til den ene Side, og det fortænker jeg ham ikke i, men Bedkommende binder sig for 5 Aar, og misligholder han Kontrakten straffes han meget strengt, og det vil ikke være saa vanskeligt at bevise jaadan Misligholdelse. Der er Dvangsbestemmelser til begge Sider, og der maa selvfølgelig ogsaa være det, thi vil man have en Kamme for en Kontrakt, maa man have den saaledes, at den bliver benyttet, og jeg tilføjer den Bemærkning, at her gives jo kun en Kamme, medens Bedkommende der slutte Kontrakten, forøvrigt ere raadige over,

hvad der skal staa i den. Nu er Forholdet det, at naar der oprettes Kontrakt, ere Parterne fuldt raadige over, hvad der skal staa i den, men naar denne Lov kommer, bliver de raadige over en Del, men det der staa i Loven, skal staa i Kontrakten, og det turde være ganske særlig i Lærlingens Interesse, at det skal staa der og ikke fuldt være i Mesterens Haand.

N. Sørensen: Maa jeg bede om Ordet.

Formanden (Høgshøj): Det er tredje Gang. Under Forudsætning af Thingets Samtykke (Ophold) har det ærede Medlem Ordet.

N. Sørensen: Jeg er enig med det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgtreds (S. Holm) i, at den frivillige Udvikling i denne Sag vil bære en langt større Frugt, være meget velsignelsesrigere end den tvungne Udvikling, som vi kan bringe til Stede gennem Lovforslaget. Det kan godt være, at det i Virkeligheden ikke bliver en Udvikling til det Bedre, som vi gennem et Lovforslag kan bringe til Verden, men jeg tror dog alligevel, at vi bør gaa til det Arbejde at søge at faae en Lov igennem med rimelige og praktiske Bestemmelser. Det kan nemlig ikke nægtes, at der er Omraader, særlig for Haandværkeres Bedkommende, hvor der med Rimelighed kan være Tale om, at der bør blive lidt mere Fasthed i Forholdet end den ubetingede Løshed, som nu er tilfælde. Naar nu Haandværkerne saa stærkt ønske at faae en Lov om Lærlingeforholdet, saa tror jeg ikke, at det er egen Interesse, der gjør sig gældende derved, at det er for at faae bedre fat paa Lærlingene end nu. Maaft er det saa for Enkeltes Bedkommende, men i det Hele og Store er det langt fra. Nei, Grunden er den, som jeg nævnedes før, at der i Haandværkerstanden er en forunderlig Tiltro til, hvad der kan udrettes for dem gennem en Lov. De har Erfaringen om Næringsloven klart for sig. De veed, hvorledes den bragte dem tilbage, idet Haandværkerne kom ind under nye Forhold og ikke vare bevægelige nok til strax at indrette sig efter de Forhold, men mente, at de godt kunde leve paa de gamle Traditioner under den ny Lovgivning. — Jeg skal dernæst gjøre et Par Bemærkninger til Indenrigsministeren, der ligesom det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (E. F. Larsen) vil finde Feiltagelser hos mig, og vil fortælle om alle de Misforstaaelser, jeg gjør mig skyldig i, men jeg tror, at lige saa lidt som Paavisningen er